

Президія НАН України розглянула

На черговому засіданні Президії НАН України 22 листопада 2017 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь головного наукового співробітника відділу історії Української революції 1917–1921 рр. Інституту історії України НАН України доктора історичних наук Р.Я.Пирога «Українська революція 1917–1921 років: сучасний історіографічний образ та дослідницький потенціал».

В обговоренні доповіді взяли участь перший віце-президент НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець, головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України член-кореспондент НАН України В.Ф.Солдатенко, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор історичних наук Я.С.Калакура, директор Інституту законодавства Верховної Ради України член-кореспондент НАН України О.Л.Копиленко, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України, директор Інституту історії України НАН України академік НАН України В.А.Смолій, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтєв, академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директор Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академік НАН України М.Г.Жулинський, член Президії НАН України, почесний директор Інституту археології НАН України академік НАН України П.П.Толочко.

Президія НАН України відзначила, що у доповіді висвітлено широке коло проблем, пов'язаних із дослідженням історії Української революції 1917–1921 років.

Тогочасні революційні події – знакове явище у новітній історії українського народу. Його наслідком стало відновлення української державності, втраченої у другій половині XVIII ст. Революційні процеси потужно сприяли національній ідентифікації, культурно-освітньому і духовному відродженню українців.

Поглиблене дослідження історії Української революції важливе не лише для правдивої реконструкції тих складних і драматичних подій. Воно також необхідне для винесення сучасною владою і всім суспільством необхідних уроків з помилок і прорахунків державних діячів тієї буремної доби.

Було зауважено, що академічні інститути за роки незалежності провели велику роботу щодо критичного переосмислення радянської та діаспорної історіографічної спадщини, формування повноцінної джерельної бази досліджень Української революції, що дозволило чітко окреслити її самодостатній характер, розкрити потужний державотворчий потенціал українського народу.

Підкреслювалося, що масштабність Української революції вимагає від сучасних дослідників розгляду цього явища у більш широкому історичному контексті, в органічному зв'язку з політичними процесами у Центрально-Східній Європі й з революційними подіями на теренах колишньої Російської імперії.

Було висловлено думку про необхідність активізації співпраці учених Академії із зарубіжними колегами, які фахово досліджують зазначену проблематику, сприяти широкому висвітленню проблем українського державотворення революційної доби в засобах масової комунікації.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Далі учасники засідання заслухали і обговорили доповідь завідувача відділу напівпровідникових гетероструктур Інституту фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова НАН України, керівника Державної цільової науково-технічної програми розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008–2017 роки члена-кореспондента НАН України Є.Ф.Венгера про результати виконання зазначеної програми.

У доповіді та виступах першого віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця, заступника міністра освіти і науки України доктора фізико-математичних наук М.В.Стрихи, заступника директора з наукової роботи Державного підприємства «Науково-дослідний інститут «Оріон» кандидата фізико-математичних наук М.С.Болтовця, заступника генерального директора з наукової роботи – головного конструктора Науково-виробничого комплексу «Фотоприлад» (м.Черкаси) доктора технічних наук В.І.Гордієнка, заступника проректора з наукової роботи Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» доктора технічних наук В.Й.Котовського, завідувача лабораторії експериментальної нейрохірургії Державної установи «Інститут нейрохірургії імені академіка А.П.Ромоданова» НАМН України кандидата медичних наук Н.Я.Грідіної, академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтева, голови

Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України академіка НАН України В.П.Семиноженка наголошувалося, що це остання державна цільова програма, державним замовником якої є Академія. Ще у 2010 році таких програм було вісім, але вже кілька років діє введений Урядом України мораторій на започаткування нових програм.

Змістовна доповідь та її обговорення засвідчили вагомість отриманих результатів. Створено велику кількість наукоємної продукції, а саме різноманітних сенсорів, приладів та систем на їх основі. Важливо й те, що ця продукція користується попитом як у потенційних виробників, так й у її споживачів. Це стосується, зокрема, оптичного германію нового типу, прецизійних перетворювачів електромеханічних параметрів, систем для спостереження і контролю теплових полів.

Відзначалося, що міждисциплінарний характер програми, об'єднання зусиль фізиків, біологів, медиків та екологів, тісні зв'язки з виробничниками, належний рівень координаційної діяльності дозволили не тільки отримати вагомі результати, але й впровадити досить значну їх частину.

Враховуючи отримані результати та перспективи подальшого їх впровадження, Президія НАН України підтримала пропозиції Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України продовжити дослідження в цьому напрямі в рамках Цільової програми наукових досліджень НАН України «Напівпровідникові матеріали, технології і датчики для технічних систем діагностики, контролю та управління».

Було підкреслено, що започаткування такої академічної програми дасть змогу реалізувати значні наявні наукові та науково-технічні напрацювання. Зокрема, передбачається створити сучасні матеріали з низьким коефіцієнтом термічного розширення для виробництва радіопрозорих деталей спеціальної техніки, інтегровані багатофункціональні датчики вимірювання низьких і наднизьких температур, мобільні інтегровані прилади оперативного радіаційного моніторингу. На базі створених датчиків планується розробити прилади та системи з великим спектром можливостей, а також у більш стислий строк перейти від дослідних зразків чи макетів до продукції, придатної для серійного виробництва. Для цього треба активізувати співпрацю з виробничою сферою та потенційними споживачами продукції, розширювати коло зацікавлених організацій й залучати їх до співпраці.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Крім того, Президія НАН України підтримала рішення про присвоєння звання «Почесний доктор Національної академії наук України» відомому німецькому вченому і організатору науки, президенту Німецького фізичного товариства, генеральному директору Європейського центру ядерних досліджень (CERN, Швейцарія) з 2009 по 2015 р. професору Рольфу-Дітеру Гойеру за вагомий внесок у розвиток науки, суспільний прогрес, забезпечення миру, взаєморозуміння й співробітництва між народами; погодила зміни до складу редакційної колегії загальноакадемічного журналу «Доповіді Національної академії наук України»; схвалила оголошення конкурсу на заміщення посад керівників наукових установ НАН України: Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та Державної наукової установи «Центр інноваційних медичних технологій НАН України»; внесла необхідні зміни до складу комісії з припинення діяльності Міжнародного центру молекулярної фізіології Національної академії наук України; затвердила заходи щодо реформування журналу «Соціогуманітарні проблеми людини»; запропонувала припинити випуск журналу «Физика и техника высоких давлений»; заслухала інформацію про проведення II Міжнародного Форуму «Innovation Market» і заходів у рамках співробітництва з організаціями Китайської Народної Республіки; про проведення засідання експертної ради Національного комітету з промислового розвитку щодо створення Державного інноваційного фонду; про проект Міжнародної громадської організації з випуску серії книжок «Життя видатних людей України» та видання в ній книги «Патон – гордість України!»; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України